

Дело C-140/09

Fallimento Traghetti del Mediterraneo SpA

срещу

Presidenza del Consiglio dei Ministri

(Преюдициално запитване,
отправено от Tribunale di Genova)

„Държавни помощи — Субсидии, изплатени на предприятие за морски транспорт, изпълняващо задължения за предоставяне на обществена услуга — Национален закон, предвиждащ възможност за авансово отпускане на средства преди одобряване на дадено споразумение“

Решение на Съда (четвърти състав) от 10 юни 2010 г. I - 5246

Резюме на решението

1. *Преюдициални въпроси — Компетентност на Съда — Граници — Проверка на съвместимостта на държавна помощ с общия пазар — Изключване (членове 88 ЕО и 234 ЕО)*
2. *Помощи, предоставяни от държавите — Понятие — Субсидии, изплатени на предприятие, изпълняващо задължения за предоставяне на обществена услуга, въз основа на национална правна уредба, предвиждаща авансово отпускане на средства преди одобряване на дадено споразумение (член 87 ЕО)*

1. Съдът не е компетентен да се произнася по въпроса за съвместимостта на национална мярка с правото на Съюза. Той не може да се произнася и по съвместимостта на държавна помощ или схема за помощи с общия пазар, тъй като преценката на тази съвместимост е от изключителната компетентност на Европейската комисия, която действа под контрола на Съда на Съюза. Съдът не е компетентен да се произнася и по обстоятелствата в главното производство или да прилага спрямо национални мерки или положения нормите на Съюза, които е разтълкувал, тъй като по тези въпроси компетентна е само националната юрисдикция.
2. Правото на Съюза трябва да се тълкува в смисъл, че субсидии, изплатени на предприятие, изпълняващо задължения за предоставяне на обществена услуга, въз основа на национална правна уредба, предвиждаща авансови плащания преди одобряването на споразумение, без предварително установяване на точни и ограничаващи критерии, представляват държавни помощи, ако могат да засегнат търговията между държавите членки и нарушават или заплашват да нарушат конкуренцията, което националната юрисдикция следва да провери.

Съдът обаче е компетентен да даде на запитващата юрисдикция всички насоки за тълкуване на правото на Съюза, които могат да ѝ позволят да прецени съответствието на национална мярка с това право, за да постанови решение по делото, с което е сезирана. По-конкретно в областта на държавните помощи той може да даде на запитващата юрисдикция насоки за тълкуване, които да ѝ позволят да определи дали дадена национална мярка може да бъде квалифицирана като държавна помощ по смисъла на правото на Съюза.

Разбира се, когато държавна намеса трябва да се счита за компенсация, представляваща насрещна престация на осъществените от предприятията получатели услуги за изпълнение на задължения за обществени услуги, така че тези предприятия в действителност не извличат полза от финансово предимство и следователно споменатата намеса не поставя тези предприятия в по-благоприятно конкурентно положение спрямо конкурентните предприятия, такава намеса не представлява държавна помощ по смисъла на правото на Съюза. За да може обаче в конкретен случай такава компенсация да избегне квалификацията „държавна помощ“, трябва да бъдат изпълнени определен брой условия.

(вж. точки 22 и 24)

Първо, предприятието — получател на такава компенсация, трябва

действително да е натоварено с изпълнението на задължения за обществени услуги и тези задължения трябва да са ясно определени. Второ, параметрите, въз основа на които се изчислява компенсацията, трябва да бъдат предварително установени по обективен и прозрачен начин, за да се избегне възможността тя да осигури икономическо предимство, което да постави предприятието получател в по-благоприятно положение спрямо конкурентните предприятия. Трето, компенсацията не може да надвишава необходимото за покриване на всички или на част от разходите, наложени от изпълнението на задълженията за обществени услуги, при отчитане на свързаните с тях приходи, както и на разумна печалба за изпълнението на тези задължения. Четвърто, тази компенсация трябва да се определи въз основа на анализ на разходите, които средно предприятие, добре управлявано и разполагащо в достатъчна степен с необходимите средства за задоволяване на необходимите изисквания за обществени услуги, би направило във връзка с изпълнението на тези задължения, при отчитане на свързаните с тях приходи, както и на разумна печалба за изпълнението на тези задължения.

Субсидии, които не отговарят напълно на тези условия, не могат да избегнат квалификацията „държавна помощ“ по смисъла на правото на Съюза. В това отношение е без значение фактът, че те са изплатени авансово, докато се чака одобрението на споразуменията, които освен това са били сключени и са влезли в сила много години по-късно. Всъщност този факт не може да заличи ефекта от предоставеното на предприятието получател предимство, нито последиците, които такова предимство може да има за конкуренцията, щом като не са изпълнени всички посочени по-горе условия.

Задължение на националния съд е да провери дали тези субсидии могат да засегнат търговията между държави членки и дали нарушават или да заплашват да нарушат конкуренцията.

(вж. точки 35—40, 44, 45 и 52 и диспозитива)